

**МАЙНОВИЙ СТАН ОСОБИ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДМОВИ
У ЗАТВЕРДЖЕННІ УГОДИ У КРИМІНАЛЬНОМУ
ПРОВАДЖЕННІ ЧЕРЕЗ «ОЧЕВИДНУ НЕМОЖЛИВІСТЬ
ВИКОНАННЯ ОБВИНУВАЧЕНИМ ВЗЯТИХ НА СЕБЕ
ЗА УГОДОЮ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ»**

Кузнецова Людмила Валентинівна

аспірант кафедри кримінального процесу

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

ORCID ID: 0009-0001-1782-8264

П. 5 ч. 7 ст. 474 КПК України змушує суд відмовляти у затвердженні угоди у випадку, якщо була встановлена «очевидна неможливість виконання обвинуваченим взятих на себе за угодою зобов'язань». В Узагальненні судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод зазначалось, що «ухвалою Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області відмовлено в затвердженні угоди про визнання винуватості, укладеної між прокурором та підозрюваним О. у кримінальному провадженні по обвинуваченню О. у вчиненні злочину, передбаченого ст. 335 КК. Провадження надійшло до суду з укладеною угодою між прокурором та підозрюваним про визнання винуватості, згідно з умовами якої сторони дійшли згоди, що дії підозрюваного слід кваліфікувати за ст. 335 КК та узгодили покарання із застосуванням ст. 69 КК у вигляді штрафу в розмірі 120 неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Суд відмовив в затвердженні угоди, у зв'язку з тим, що обвинувачений О. на час укладення угоди про визнання винуватості офіційно не працює, працює неофіційно різноробочим, однак через травму руки ще певний період часу працювати не зможе, а тому суд встановив очевидну неможливість виконання О. покарання у вигляді штрафу. Інших доказів про ймовірне джерело доходів обвинуваченим та прокурором суду надано не було. З аналогічних підстав було відмовлено у затвердженні угоди про визнання винуватості Ворошиловським районним судом м. Донецька (ухвала від 1 березня 2013 р.)» [1]. Таким чином суд буде оцінювати майновий стан обвинуваченого навіть під час вирішення питання про можливість особи виплатити штраф, який узгоджено як міру покарання. При вирішенні питання про можливість відшкодування шкоди такий контроль з боку суду має бути ще ретельнішим, адже зачіпаються економічні інтереси як потерпілого,

якому буде відшкодовуватись шкода, так і особи, яка бере на себе відповідні зобов'язання з їх відшкодування. «Суд повинен з'ясувати в обвинуваченого, чи зможе він реально виконати взяті на себе відповідно до угоди зобов'язання, зокрема відшкодувати завдану ним внаслідок вчинення кримінального правопорушення шкоду з огляду на її розмір та строк відшкодування, визначені в угоді про примирення, чи вчинити дії, перелік яких у ній зазначено, або ж виконати обов'язки щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою, викладені в угоді про визнання винуватості. Якщо ж під час судового провадження суд встановить, що обвинувачений не в змозі виконати взяті на себе зобов'язання, він відповідно до п. 5 ч. 7 ст. 474 КПК має відмовити в затвердженні угоди» [2].

Так, в одному з рішень суд відмовив у затвердженні угоди, вказавши про «неможливість затвердження угоди про примирення, оскільки суду не надано даних щодо працевлаштування обвинуваченого, який в судовому засіданні вказував, що спроможний сплатити штраф, в даний час офіційно не працює, працевлаштувався без оформлення в квітні 2018 року і буде отримувати заробітну плату в розмірі 4000 грн, однак ніяких документів на підтвердження зазначених обставин суду не надав, не зміг пригадати з якого часу він працевлаштований, тому є очевидна неможливість виконання обвинуваченим взятих на себе за угодою зобов'язань, як по відшкодуванню шкоди так і по сплаті штрафу. Крім того, як вбачається з характеризуючих обвинуваченого документів наданих прокурором, ОСОБА_5 одружений, має на утриманні неповнолітню дитину, з пояснень обвинуваченого його дружина отримує заробітну плату менше мінімальної заробітної плати» [3]. В іншому випадку суд зазначав, що «оскільки ОСОБА_4 не працює, не має доказів щодо працевлаштування та отримання стабільного доходу, існує очевидна неможливість виконання обвинуваченим покарання у виді сплати штрафу в розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян 850грн» [4].

Необхідно зазначити, що судді досить часто посилаються на відсутність місця роботи як обставину, яка свідчить про неможливість відшкодування шкоди за угодою. З цього приводу В.О. Рибалко зазначає, що «лише та обставина, що обвинувачений не має офіційного місця праці, ще аж ніяк не означає, що він не зможе сплатити узгоджену сторонами суму штрафу чи відшкодувати заподіяні ним збитки. В обвинуваченого можуть бути інші кошти, достатні для відшкодування завданої ним шкоди (чи необхідні для сплати штрафу): заощадження, майно, яке можна продати, дивіденди, гроші йому можуть подарувати, позичити, він їх може взяти в кредит, набути за якою-небудь іншою цивільно-правовою угодою, не будучи при цьому працевлаштованим

тощо» [5, с. 100]. Ми теж підтримуємо таку позицію тому, що далеко не завжди наявність місця роботи буде вказувати на можливість або неможливість відшкодування шкоди у кримінальному провадженні. В той же час при винесенні рішення про відмову у затвердженні угоди у зв'язку з очевидною неможливістю виконання взяти обвинуваченим на себе зобов'язань суд має надавати аргументи, чому саме він прийняв таке рішення, а для цього в матеріалах кримінального провадження мають бути докази, які дійсно вказують на неможливість виконання таких зобов'язань.

Література:

1. Узагальнення судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод. Подільський районний суд міста Києва. URL: <https://pd.ki.court.gov.ua/sud2607/inshe/zakon/uzagal>
2. Постанова Пленуму ВССУ «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод» від 11.12.2015 № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-15#Text>
3. Ухвала Комсомольського міського суду Полтавської області від 04.05.2018, справа № 534/530/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73800864>
4. Ухвала Ковпаківського районного суду м. Суми від 05.11.2019, справа № 592/15999/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85425934>
5. Рибалко В.О. Оцінні поняття в кримінальному процесуальному праві України: монографія. Львів: Видавництво. 2017. 260 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-580-1-68>

ПОРУШЕННЯ ВИМОК КПК УКРАЇНИ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДМОВИ У ЗАТВЕРДЖЕННІ УГОДИ ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО ВІЙСЬКОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Дабіжа Олена Анатоліївна

аспірант кафедри кримінального процесу

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

ORCID ID: 0009-0006-2101-8121

Якщо вести мову про процесуальні підстави відмови у затвердженні угод про визнання винуватості у кримінальних провадженнях щодо